

Projekt

z dnia 22 grudnia 2022 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR LII/.../2022
RADY GMINY SOŚNO**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023– 2025, stanowiący załącznik do uchwały.

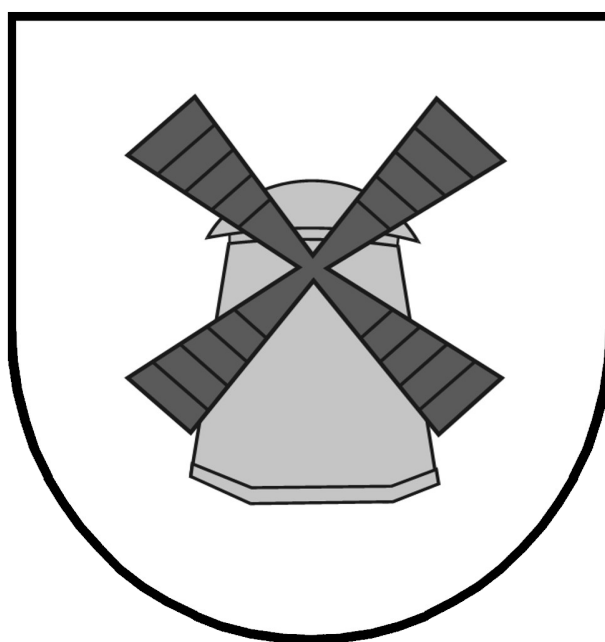
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sośno.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XX/131/2020 Rady Gminy Sośno z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr LII/.../2022.../
Rady Gminy Sośno
z dnia 29 grudnia 2022 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023 – 2025

Sośno 2022

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie.....	3
I. Regulacje prawne.....	5
II. Charakterystyka gminy Sośno.....	7
III. Diagnoza rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.....	9
IV. Cele Programu.....	14
V. Zadania Programu.....	15
VI. Adresaci Programu.....	18
VII. Realizacja Programu.....	18
VIII. Finansowanie programu.....	19
IX. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	20
X. Monitoring Programu.....	20
Podsumowanie.....	21

Wprowadzenie

Rodzina jest najmniejszą, a jednocześnie najważniejszą grupą społeczną, składającą się z małżonków, dzieci i dalszych krewnych, których łączy więź emocjonalna oraz tradycja rodzinna. Rodzina jest najbardziej powszechnym środowiskiem wychowawczym młodego człowieka, ponieważ tkwią w niej największe możliwości wszechstronnego rozwoju. To właśnie rodzina wprowadza młode pokolenie w normy i mechanizmy życia zbiorowego, wywiera znaczący wpływ na zachowanie się jednostki zarówno wewnątrz samej rodziny, jak i na zewnątrz, na jej ustosunkowanie się do innych osób, do świata wartości, systemu norm i wzorów postępowania. Rodzina jest również instytucją, w której przebiega pierwszy etap socjalizacji dzieci. To w niej kształtowana jest osobowość dziecka, jego charakter. Wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka ma to w jakiej rodzinie się urodzi, jakie będą w niej priorytety, style wychowania, postawy rodzicielskie. W rodzinie dziecko uczy się prawidłowych wzorców zachowań, a także zasad i norm funkcjonowania społecznego. Odpowiednie wychowanie w rodzinie wpływa na późniejsze życie dzieci, na ich umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia określonych ról społecznych. Będąc częścią rodziny przyswajają sobie wiedzę o otaczającym go świecie. W początkowy okresie rozwoju człowieka, rodzina jest jedyną grupą społeczną oddziałującą bezpośrednio na jednostkę. Istotne jest zatem, aby człowiek wychowywał się w tak zwanej „pełnej rodzinie”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem kształtującym osobowość człowieka i sposób jego funkcjonowania. Od tego, jak spełnia swoje funkcje, zależy jego rozwój. Zmiany społeczno – kulturowe powodują, że rodzina często nie radzi sobie z wypełnianiem jej podstawowych funkcji, przede wszystkim zaś funkcji opiekuńczej, wychowawczej i prewencyjnej. Rodziny podejmują próby poradzenia sobie z sytuacjami stresowymi, jednak nie zawsze potrafią to uczynić samodzielnie. Nie rozwiązanie jednej trudności sprawia, że pojawiają się następne, co powoduje ich narastanie i ostatecznie nieumiejętność rodziny w poradzeniu sobie z kryzysem.

Coraz większa liczba rodzin doświadcza bezradności i niezaradności życiowej oraz wychowawczej. W związku z licznymi trudnościami występującymi w rodzinach, jest im potrzebne wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Asystent rodziny ma pomóc rodzinom w prawidłowym zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych, psychicznych, rozwojowych i duchowych. Osoba asystenta rodziny postrzegana jest jako osoba, która towarzyszy rodzinie w trudnościach życia codziennego, Nawiązując relacje ze swoimi podopiecznymi, pomaga stworzyć prawidłowe warunki do rozwoju dla wspieranej osoby, tak aby w przyszłości mogła ona funkcjonować samodzielnie. Rodzina jest wspólnie działającym systemem, w związku z tym asystent rodziny podejmuje współpracę z

wszystkim członkami rodziny. Problemy poszczególnych członków rodziny ściśle się ze sobą łączą.

Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze jest możliwa przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. W ustawie z dnia 09. 06. 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej czytamy, że obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej należy do jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany jest we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

I. Regulacje prawne

Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie gminy Sośno na lata 2020 - 2022 opracowany jest na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej :ustawą”.

Zgodnie z ustawą do zadań własnych gminny w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej należy:

- opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem (w tym placówek wsparcia dziennego) oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez: zapewnienie w/w rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej , zamieszkałego na terenie gminy.

Oprócz zadań własnych, gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, wynikające z rządowych programów wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny pozwoli określić kierunki działań, których realizacja pozwoli na skuteczną pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz skuteczną pomoc i ochronę dzieci.

Działania zawarte w programie będą realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.);

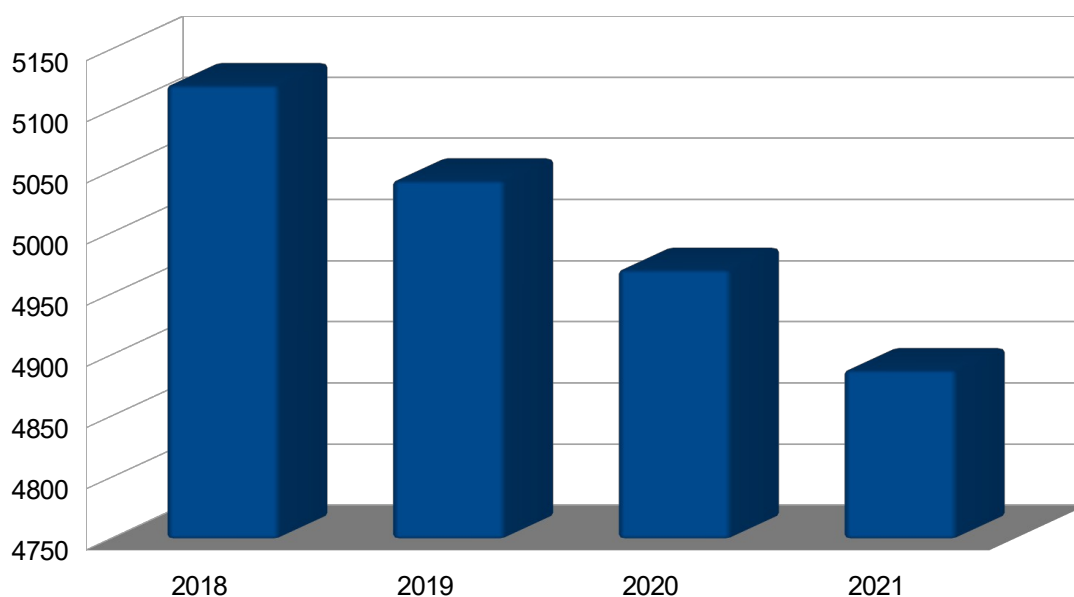
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359. z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sośno na lata 2016 - 2022 uchwalona przez Radę Gminy Sośno uchwałą Nr XV/93/16 z dnia 31 marca 2016 r.

II. Charakterystyka gminy Sośno

Gmina Sośno położona jest w województwie kujawsko – pomorskim, w powiecie sępoleńskim. Jest ona gminą typowo rolniczą. Zajmuje obszar 16.264 ha, z czego użytki rolne to 12.264 ha, lasy obejmują 2.801 ha natomiast wody ok.100 ha. Gmina Sośno podzielona jest na 20 sołectw (23 wsie).

Liczbę ludności w gminie Sośno w latach 2018 – 2021 obrazuje poniższy wykres:

Wykres nr 1. Liczba ludności w gminie Sośno w latach 2018 – 2021*.

*Stan na 31 XII wyszczególnionych lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sośno.

Na wykresie tym można zaobserwować spadek liczebności ludności zamieszkującej teren Gminy Sośno.

Warto również zwrócić uwagę na strukturę ludności zamieszkującej Gminę Sośno. Poniższa tabela uwzględnia podział ze względu na płeć i wiek mieszkańców:

Tabela nr 1. Struktura ludności Gminy Sośno ze względu na płeć i wiek mieszkańców*.

Liczba ludności	2018		2019		2020		2021	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Ogółem, w tym:	2500	2621	2460	2583	2431	2539	2400	2488
- do 18 r.ż.	549	584	552	589	552	573	540	570
- powyżej 18 r.ż	1951	2037	1908	1994	1879	1966	1860	1918

*Stan na 31 XII wyszczególnionych lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sośno.

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że Gminę zamieszkuje więcej mężczyzn niż kobiet. Największą grupę mieszkańców stanowią osoby powyżej 18 roku życia, natomiast na przestrzeni lat 2018 – 2021 zmalała grupa osób poniżej 18 roku życia.

III. Diagnoza rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna ma wspierać osoby i rodziny w czynnościach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Głównym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W gminie Sośno zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie.

Niezbędną rzeczą do określenia celów niniejszego programu jest wcześniejsza analiz danych dotyczących rodzin objętych wsparciem GOPS.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin i osób z obszaru gminy Sośno, które w latach 2016 – 2019 zostały objęte pomocą społeczną:

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób z gminy Sośno objętych pomocą społeczną

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2018	196	551
2019	180	479
2020	163	483
2021	142	408

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sośnie.

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni zaprezentowanych lat zmniejsza się liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest udzielana osobą, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane w latach 2018 – 2021 trudności rodzin z gminy Sośno, które kwalifikowały ich do otrzymania pomocy:

Tabela nr 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Sośno:

Powody przyznawania pomocy społecznej	Liczba rodzin			
	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	65	52	54	38
Bezdomność	2	4	4	4
Potrzeby macierzyństwa, w tym wielodzietność	0	0	0	3
Bezrobocie	79	67	63	54
Niepelnosprawność	56	46	43	44
Długotrwała lub ciężka choroba	61	51	48	47
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	0	0	0	0
Alkoholizm	1	0	0	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	0
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	9	1	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sośnie.

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że do najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej należało bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba.

W większości przypadków klientami GOPS są osoby o niskich kwalifikacjach, długotrwale bezrobotne, nieposiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Spowodowane jest to tym, że gmina Sośno położona jest z dala od większych miast i brak jest na jej terenie dostępu do dużych zakładów pracy.

Przeanalizujemy więc dane dotyczące liczby osób bezrobotnych z obszaru gminy Sośno:

Tabela nr 4. Liczba osób bezrobotnych w gminie Sośno*.

Liczba osób bezrobotnych	Rok			
	2018	2019	2020	2021
Ogółem, w tym:	246	242	240	245
- z prawem do zasiłku	44	46	39	30

* Stan na 31 XII wyszczególnionych lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Sępólnie Krajeńskim.

Z powyższych danych wynika, że stopa bezrobocia na terenie gminy Sośno w ostatnich latach spadła.

W gminie Sośno oprócz bezrobocia występują inne problemy społeczne, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na funkcjonowanie rodziny. Niepokojącym problemem są patologie społeczne.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące przemocy w rodzinie.

Tabela nr 5. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy Sośno.

Liczba „Niebieskich Kart”	Rok			
	2018	2019	2020	2021
Rozpoczętych	16	11	10	10
Zakończonych	11	8	10	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sośnie.

Dane przedstawione w powyższej tabeli wykazują, że część z rozpoczętych procedur „Niebieskie Karty” zostaje zakończona w ciągu roku. Zakończenie procedury jest możliwe w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu jej dalszego stosowania, a także po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Po zakończeniu procedury można ją na nowo uruchomić w przypadku ponownego aktu przemocy. Z danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Sośno wynika, że zdarzają się sporadyczne przypadki, w których procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest ponownie. W związku z tym należy podejmować dalsze działania w celu zapobiegania stosowaniu przemocy.

Osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie wymagają wielostronnego wsparcia,

poradnictwa oraz szeroko rozumianej pracy socjalnej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie oprócz pomocy skierowanej do ofiar przemocy w rodzinie, pracuje również z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” pracownicy socjalni prowadzą monitoring sytuacji rodziny.

W związku z pojawiającymi się trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, rodziny z największymi problemami w tej kwestii otrzymują pomoc w formie asystenta rodziny.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Tabela nr 6. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie gminy Sośno.

Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny		Stan na:			
		31 XII 2018	31 XII 2019	31 XII 2020	31 XII 2021
Ilość rodzin		12	15	18	16
Liczba osób w rodzinach	- ogółem	55	63	72	65
	- rodzice	20	24	28	24
	- dzieci do 18 r.ż.	35	39	44	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sośnie.

Z powyższych danych wynika, że z każdym kolejnym rokiem liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wzrasta.

Bardzo ważny jest rozwój i wychowywanie się dziecka w rodzinie biologicznej. W związku z tym, aby dziecko mogło pozostać w rodzinie biologicznej przydziela się danej rodzinie asystenta rodziny, który ma pomóc poprawić wydolność opiekuńczo – wychowawczą rodziny. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jest ostatecznością, kiedy wszystkie możliwe formy wsparcia zostały już wykorzystane i nie przyniosły rezultatu.

Przeanalizujemy więc dane dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej realizowanej na terenie gminy Sośno, zawarte w poniższej tabeli:

Tabela nr 7. Piecza zastępcza w gminie Sośno.

Pieczka zastępcza w gminie Sośno		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba dzieci z gminy Sośno umieszczonych w pieczy zastępczej	Ogółem	7	7	7	12
	Rodzinna piecza zastępcza	5	4	4	8
	Instytucjonalna piecza zastępcza	2	3	3	4
Liczba rodzin z gminy Sośno, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej		1	1	0	3
Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy Sośno	Ogółem	8	6	5	7
	Spokrewnione	5	3	1	1
	Niezawodowe	3	3	4	6
	Zawodowe	0	0	0	0
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie gminy Sośno	Ogółem	9	7	7	11
	Spokrewnione	6	3	2	2
	Niezawodowe	3	4	5	9
	Zawodowe	0	0	0	0
Liczba dzieci umieszczonych w Rodzinnym Domu Dziecka w Wąwelnie		0	1	1	1

Uwaga: Podane dane dotyczą ogólnych liczb umieszczeń dzieci w w/w formach pieczy zastępczej w trakcie wyszczególnionych lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.

IV. Cele Programu

Głównym celem realizacji programu jest zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Praca z rodziną zagrożoną umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej w zakresie przeciwdziałania występowania dysfunkcji rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Udzielanie pomocy rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej (m. in. poprzez: pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie ich aktywności społecznej, pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej oraz inne działania według potrzeb rodziny).
3. Objęcie pomocą i wsparciem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.
4. Współpraca podmiotów i osób specjalizujących się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
5. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.

V. Zadania Programu

W poniższej tabeli przedstawiono zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025:

Tabela nr 8: Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025.

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźnik realizacji
1	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	GOPS	Liczba rodzin: -objęta pomocą społeczną, -korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego,-objęta świadczeniem wychowawczym
2	Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu "posiłek w szkole"	GOPS	Liczba rodzin i dzieci korzystająca z posiłków
3	Zatrudnianie asystentów rodziny zgodnie z ustawą	GOPS	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny
4	Tworzenie możliwości oraz finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych w zakresie wspierania dziecka i rodziny	GOPS Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kraj. z siedzibą w Więcborku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu Inne podmioty organizujące szkolenia	Liczba szkoleń, konferencji, itp.
5	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny, w tym rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	GOPS Sądy Rodzinne	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
6	Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego	GOPS Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	Liczba rodzin i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które korzystają ze wsparcia

			asystenta rodziny Liczba dzieci, które powróciły do środowiska rodzinnego
7	Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego ponoszonych przez rodziny wspierające	GOPS	Liczba szkoleń Liczba rodzin wspierających
8	Współpraca GOPS z placówkami wsparcia dziennego. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsca dla dzieci.	GOPS Powiat sępoleński	Liczba placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym Liczba osób z gminy Sośno korzystających ze wsparcia dziennego w w/w placówkach
9	Zapewnienie rodzinie biologicznej dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, itp.)	GOPS Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kraj. Z siedzibą w Więcborku	Wykaz poradnictwa specjalistycznego organizowanego przez wymienione podmioty
10	Objęcie wsparciem rodzin, w których występuje problem alkoholowy	GOPS Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba osób, które ukończyły terapię Liczba osób z abstynencją
11	Objęcie wsparciem rodzin, w których występuje przemoc	GOPS Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba procedur „Niebieskie Karty”

12	Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny	GOPS	Liczba osób objętych wsparciem Liczba podjętych interwencji
13	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	GOPS	Ilość dzieci z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej Kwota przeznaczona na współfinansowanie ich pobytu w pieczy zastępczej
14	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	GOPS Kuratorzy sądowi	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych Liczba rodzin i osób objętych nadzorem kuratorów sądowych
15	Wsparcie z systemu zabezpieczenia socjalnego dla rodzin z trudną sytuacją finansową	GOPS Zespół Oświaty Samorządowej	Liczba osób objętych wsparciem

VI. Adresaci Programu

Adresatami Programu są rodziny z dziećmi, zamieszkujące teren gminy Sośno. Rodziny te przeżywają trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny, w który dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Program jest również skierowany do małoletnich rodziców, którzy opuścili młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, schroniska dla nieletnich lub zakłady poprawcze.

VII. Realizacja Programu

Głównym koordynatorem programu jest GOPS przy współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Najważniejsze podmioty realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające na terenie gminy Sośno to:

1. Urząd Gminy Sośno.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie, w tym:
  - Asystent rodziny;
  - Dział Pracy Socjalnej;
  - Dział Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych, Funduszu Alimentacyjnego, Dodatków Mieszkaniowych;
  - Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień od Alkoholu i Przemocy w Rodzinie;
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
  - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - Świetlica Promyczek (dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz ich rodzin);
  - Psycholog;
  - Radca Prawny.
3. Placówki oświatowe:
  - Szkoła Podstawowa w Sośnie;
  - Szkoła Podstawowa w Wąwelnie (z oddziałem przedszkolnym w Wąwelnie oraz Sitnie);

- Szkoła Podstawowa w Przepałkowie (z oddziałem przedszkolnym)
- Samorządowe Przedszkole w Sośnie.
- 4. Instytucje kultury:
  - Gminny Dom Kultury w Sośnie ze świetlicami w Sitnie i Wąwelnie;
  - Gminna Biblioteka Publiczna w sośnie z filiami w Wielowiczu i Wąwelnie.
- 5. Podmioty medyczne:
  - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” z ośrodkami zdrowia w Sośnie i Wąwelnie;
  - prywatne praktyki pielęgniarskie;
  - prywatne praktyki stomatologiczne.
- 6. Piecza zastępcza:
  - Rodzinny Dom Dziecka w Wąwelnie.
- 7. Parafie kościołów rzymskokatolickich w: Sitnie, Sośnie, Wąwelnie i Wielowiczu.

Ponadto jednostki o zasięgu ponadgminnym, m.in. takie jak:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim;
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku;
3. Instytucjonalna piecza zastępcza:
  - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Więcborku;
  - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Małej Cerkwicy.
4. Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim.
5. Szpital Powiatowy w Więcborku.
6. Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim.
7. Sąd Rejonowy w Tucholi.
8. Inne jednostki działające na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. Finansowanie programu

3 – letni program będzie finansowany w ramach środków budżetu gminy Sośno i dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że dzięki współpracy instytucji i osób działających na rzecz dziecka i rodziny zostaną stworzone odpowiednie warunki dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie z dzieckiem, m.in.

- zostaną rozwinięte profesjonalne formy pomocy rodzinie;
- zostaną stworzone warunki do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego;
- rodzina i dziecko będą mieli zapewnioną skuteczną ochronę;
- nastąpi poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych w sferze opiekuńczo – wychowawczej.

X. Monitoring Programu

Monitoring programu będzie polegał na gromadzeniu i analizie bieżących informacji o stanie jego realizacji, co pozwoli na skuteczne wyznaczanie dalszych działań w zakresie wspierania rodziny.

Sprawozdanie z realizacji programu będzie częścią rocznego sprawozdania z działalności GOPS, które jest przedstawiane co roku na wyznaczonej sesji Rady Gminy Sośno.

Podsumowanie

Rodzina jest przede wszystkim środowiskiem życia wszystkich jej członków. To w niej powinny być zaspokajane podstawowe potrzeby człowieka jako jednostki, a także potrzeby rodziny jako całości. Jeśli rodzina nie wypełnia tych zadań lub wypełnia je w stopniu niewystarczającym, wówczas potrzebuje wsparcia. Pomoc skierowana do rodziny powinna się pojawić na samym początku pojawienia się problemów. Bardzo istotne jest położenie nacisku na świadczenie pomocy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w jej naturalnym środowisku, umożliwiając dostęp do profesjonalnej, systemowej pomocy i wsparcia. Wspieranie rodziny dysfunkcyjnej pozwoli na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz ograniczy jej dysfunkcje, co z kolei wpłynie na zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Ważnym czynnikiem determinującym planowanie pracy z rodziną jest uwzględnienie występujących w niej często wielości problemów, co wiąże się z potrzebą zastosowania kompleksowych i wielowymiarowych oddziaływań.

Działania podejmowane na rzecz rodziny powinny mieć na względzie jak najszybsze przezwyciężeni trudności pojawiających się w rodzinie, tak aby rodzina była w stanie samodzielnie zaspokajać swoje potrzeby oraz wypełniać swoje funkcje. W związku z tym specjaliści zajmujący się udzielaniem pomocy rodzinie muszą w swojej pracy stosować wiele metod i narzędzi z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych. Udzielanie rodzinie wsparcia możliwe jest przy współpracy i zaangażowaniu wielu instytucji i specjalistów.

Aby skutecznie pomagać i wspierać rodzinę należy działać w sposób interdyscyplinarny. Wszyscy specjaliści działający na rzecz pomocy i wsparcia rodziny muszą ze sobą ściśle współpracować, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują. Priorytetem dla tych specjalistów jest wsparcie i pomoc w rozwiązaniu problemu konkretnej rodziny. Taka współpraca prowadzi do zwiększenia efektywności w zespołowym rozwiązywaniu problemów oraz pomaga w jasnym i sprawnym przepływie informacji pomiędzy współpracującymi ze są służbami społecznymi, instytucjami i organizacjami. Umożliwia również pełne rozpoznanie możliwości pomocy rodzinie, dostępnej w środowisku oferty i programów pomocowych. Wpływa także na lepszą koordynację działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów rodziny oraz umożliwia wzajemne wsparcie i uzupełnianie się.

Uzasadnienie

Obowiązek uchwalenia przez Radę Gminy gminnego programu wspierania rodziny wynika bezpośrednio z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Sośno jest zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.